

Ceļotāju psiholoģiskais raksturojums. Ceļošanas paradumi

**Mērķgrupas un to vajadzības. Viesmīlības nozīme tūrismā. Ieteikumi gida ikdienas
darbam**

Gids, pasniedzējs, gidu apmācību programmas vadītājs
Armands Muižnieks

27.01.2022.

*Projekts Nr. LLI-447 “Starptautiskā kultūras tūrisma
maršruta “Baltu ceļš” atpazīstamības veicināšana”
 (“Izzini Baltus/Explore Balts”)*

Ekskursiju vadīšanas tehnika (I)

- Kontakts ar transporta vadītāju
- Gida vieta autobusā vai pie objekta
- Iekāpšana/ izkāpšana no autobusa (Izkāpj pirmais, iekāpj pēdējais), autobuss sāk kustību, kad visi apsēdušies
- Iepazīšanās ar gidu (kājās stāvēt autobusā ar seju pret viesiem)
- Ekskursijas temps...!
- Papildus informācija uz individuālajiem jautājumiem
- Uzmanības krīzes novēršana (interaktīvi ar jautājumiem, uzdevumiem, spēlēm, balvām...)
- Darbs ar mikrofonu (nav visu laiku jārunā, ja nerunā izslēdz mikrofonu, mob.tālrunis)

(Autora foto, 2021)

Ekskursiju vadīšanas tehnika (II)

- Pirms izkāpšanas pateikt kur tiekamies pie autobusa vai tālāk pie orientiera
- Gids vienmēr ir priekšā (velo ekskursijas, auto ekskursijas, pārgājieni citādi)
- Mērķis - lai **tūristi labāk var apskatīt** konkrēto objektu
- Ja objekts jānovērtē kopumā, tad apstāšanās **tālāk** no objekta
- Ja jāpēta detaļas, tad **tuvāk** pie objekta
- Ja tas ir atsevišķs objekts, tad gids nostājas **blakus objektam** jeb atsevišķos gadījumos- **objekts gidam aiz muguras** (kariljons)
- Tūristi var izvietoties laika apstākļiem atbilstošā vietā, **puslokā**, bet vismaz rokas atvēziena attālumā
- Pirms sāk stāstījumu- **sagaida grupu**

Ekskursiju vadīšanas tehnika (III)

- Gids ir BOSS, jūs regulējat kustību
- Jūs atbildat par viesu drošību un labjūtu
- Pēc stāstījuma ieplānojiet laiku fotogrāfijām, tās tagad aktuālas, suvenīriem, wc
- Uzskates materiāli – attēli, planšete, sagatavots audio klips
- Ja ir kaut kas neplānots – pikets pie Saeimas, laika apstākļi nelabvēlīgi, paskaidrojam
- Neaizmirstam atvadīties un, ja viesiem ir jautājumi vai vajadzīgs padoms, iesakam

Lai viss izdotos

- Lai ekskursijas maršrutu sāktu reklamēt, un virzīt tūrisma tirgū, tas ir jānotestē. Paši vai ar tuviniekiem vai ļoti lojāliem klientiem, un tikai pēc tam:

AIDA

Interneta avoti ātrai informācijas iegūšanai

- <http://www.ambermarks.com/>
- <https://mantojums.lv/>
- <https://www.latvia.travel/>
- <https://www.travelzemgale.lv/en/>
- <https://www.nkmp.gov.lv/lv/kriteriji-kulturvesturiski-nozimigu-objektu-ieklausanai-valsts-aizsargajamo-kulturas-piemineklu-saraksta>
- https://tirgvediba.files.wordpress.com/2010/10/klepers_kalnacs_red_turisma_marsrutu_veidosana_2010.pdf
- <https://www.baltukelias.lt/lv>

Ceļotāju psiholoģiskais raksturojums (Ploga modelis)

- Alocentriķi (gr. Állos- dažādība, kentrikós – centrisks),
- Tuvu alocentriķi
- Viduscentriķi (Midcentric)
- Tuvu psihocentriķi
- Psihocentriķi (gr. Psyche –dzīve, gars, dvēsele, pats, personība)
- Personības tipu modeli veido 8 tipoloģiskās grupas, kas veidojas no 2 personības pamata tiem: introvertais, ekstravertais un 4 psihe funkcijām: domāšanu, jūtas, intuīciju, sajūtas (Jungs, 1921)

Cēļotāju psihogrāfiskie tipi

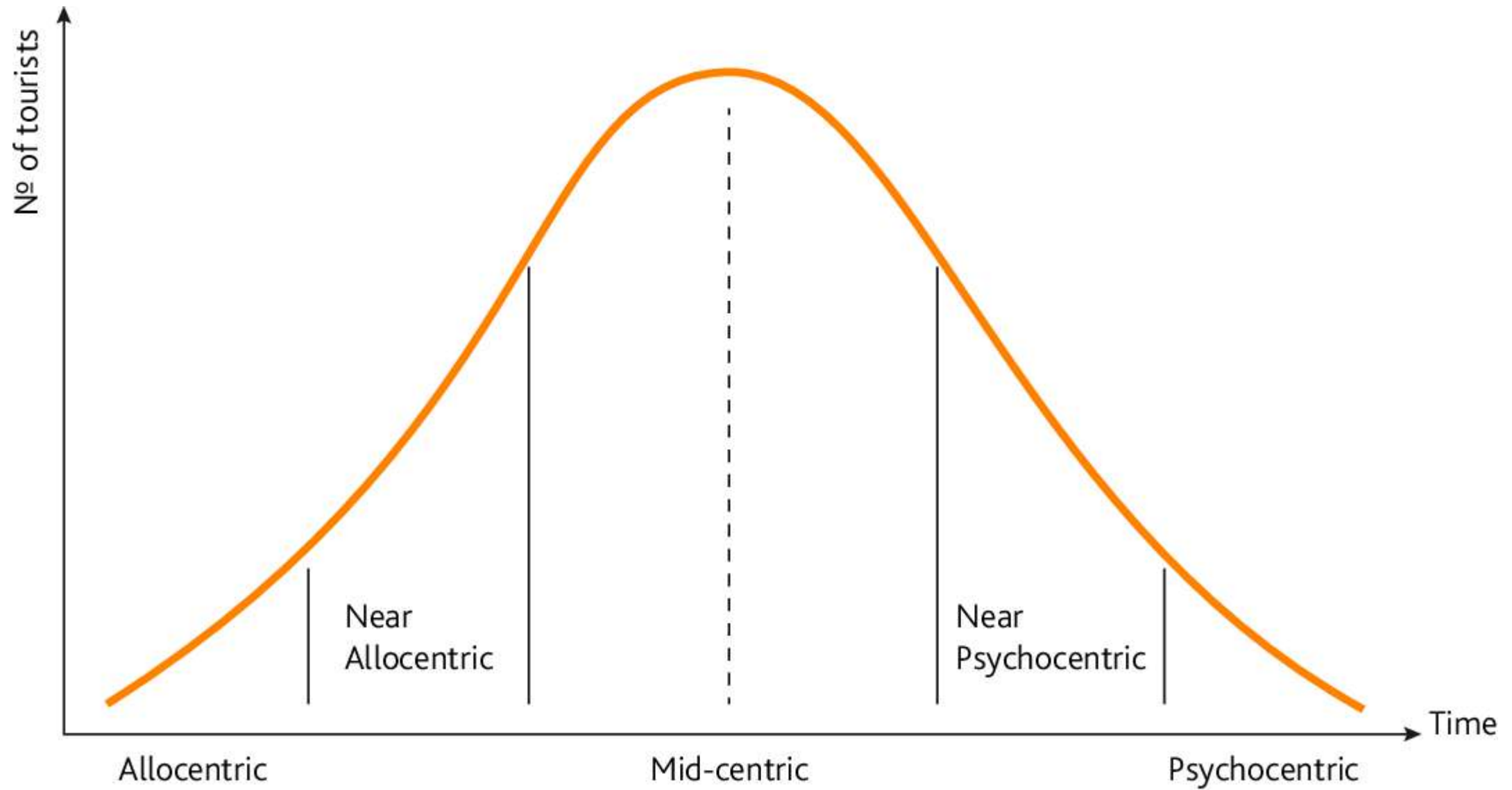
- **Psihocentriķi izvēlas**

- Pazīstamus ceļojumu galamērķus
- Populāras tūristu piesaistes
- SSS
- Pasīvi
- Sauszemes transports
- Ģimenisku atmosfēru
- Tradicionālas naktsmītnes

- **Alocentriķi**

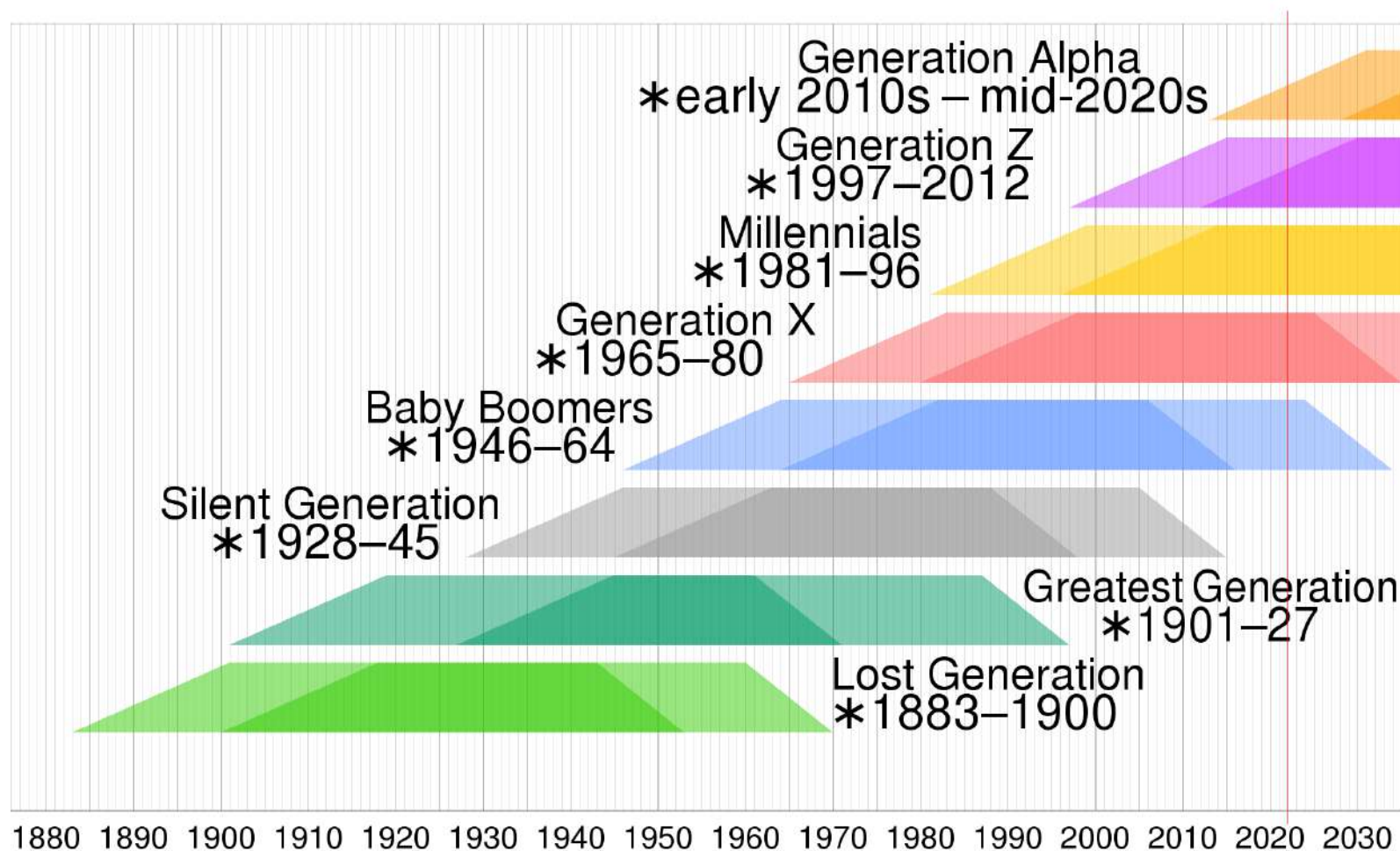
- Galamērķus kur nav tūristi
- Izbaudīt jaunas sajūtas
- Atklāt jaunas tūrisma vietas
- Izmanto avio
- Meklē saskarsmi ar vietējiem
- Ja kompleksie ceļojumi, tad ar iespēju brīvam laikam

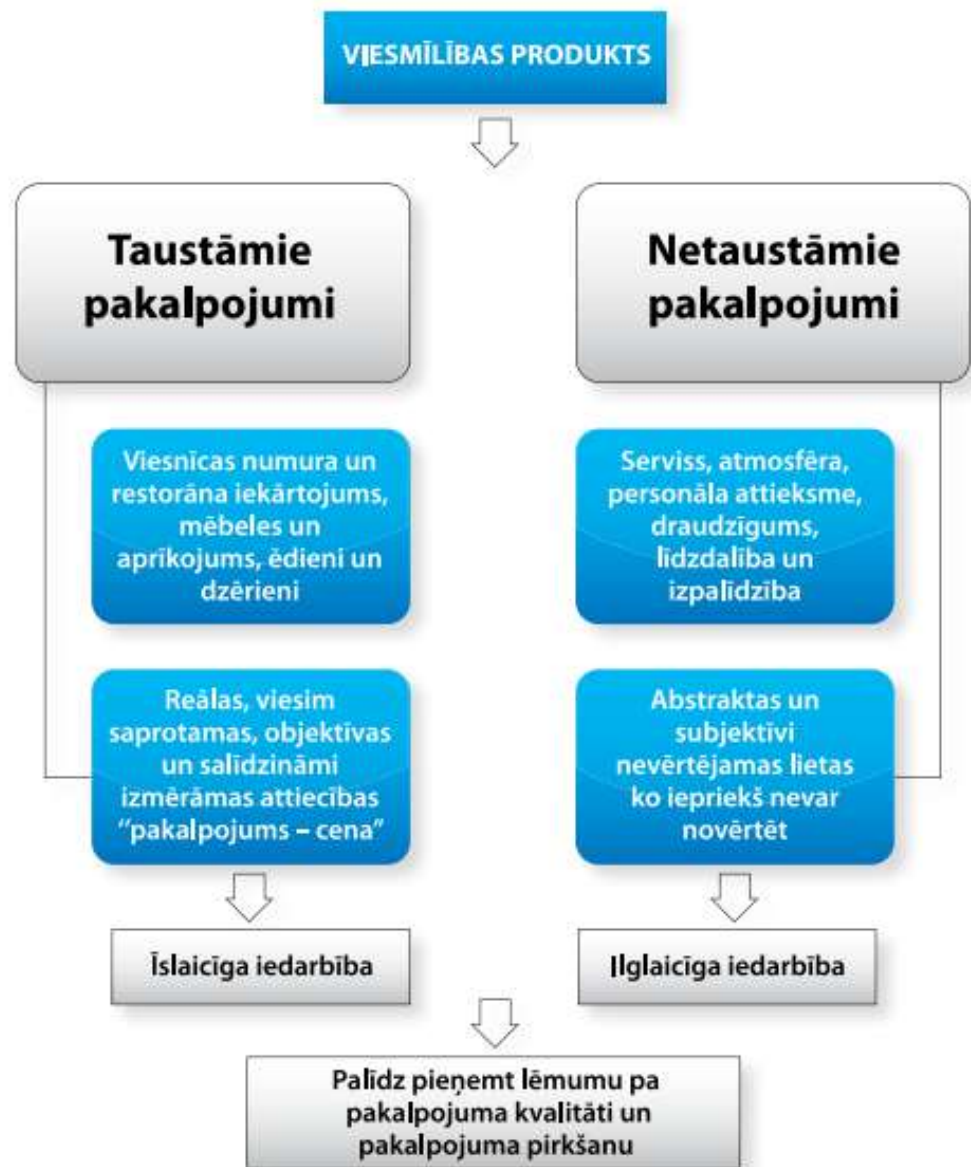

<https://www.semanticscholar.org/paper/Plog%27s-and-Butler%27s-models%3A-A-critical-review-of-Piuchan/6a7655561f9153e9056316ac6f863c983a3646a0>

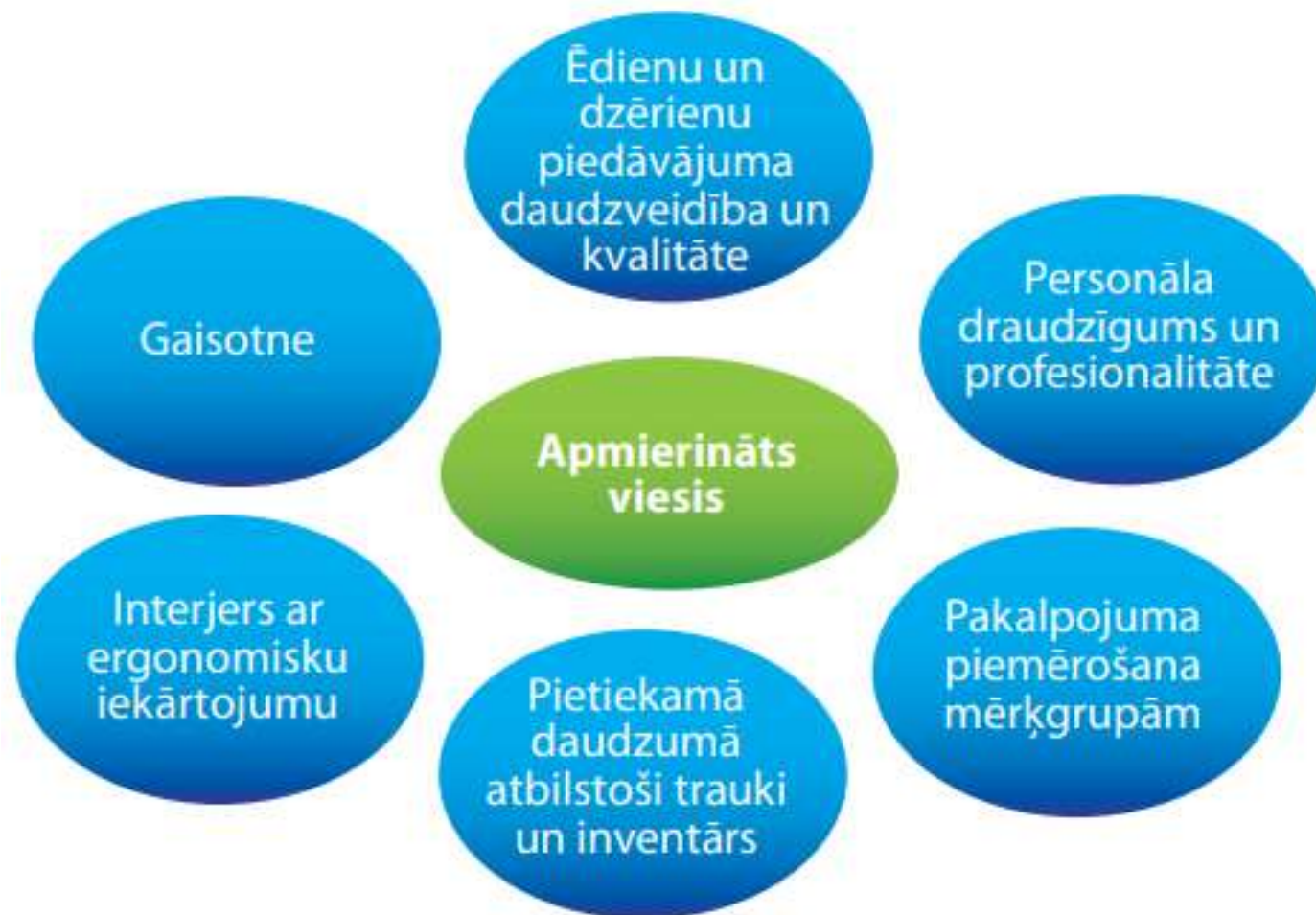
Paaudžu laika skala tūrismā (Strausa–Howe paaudžu teorija)

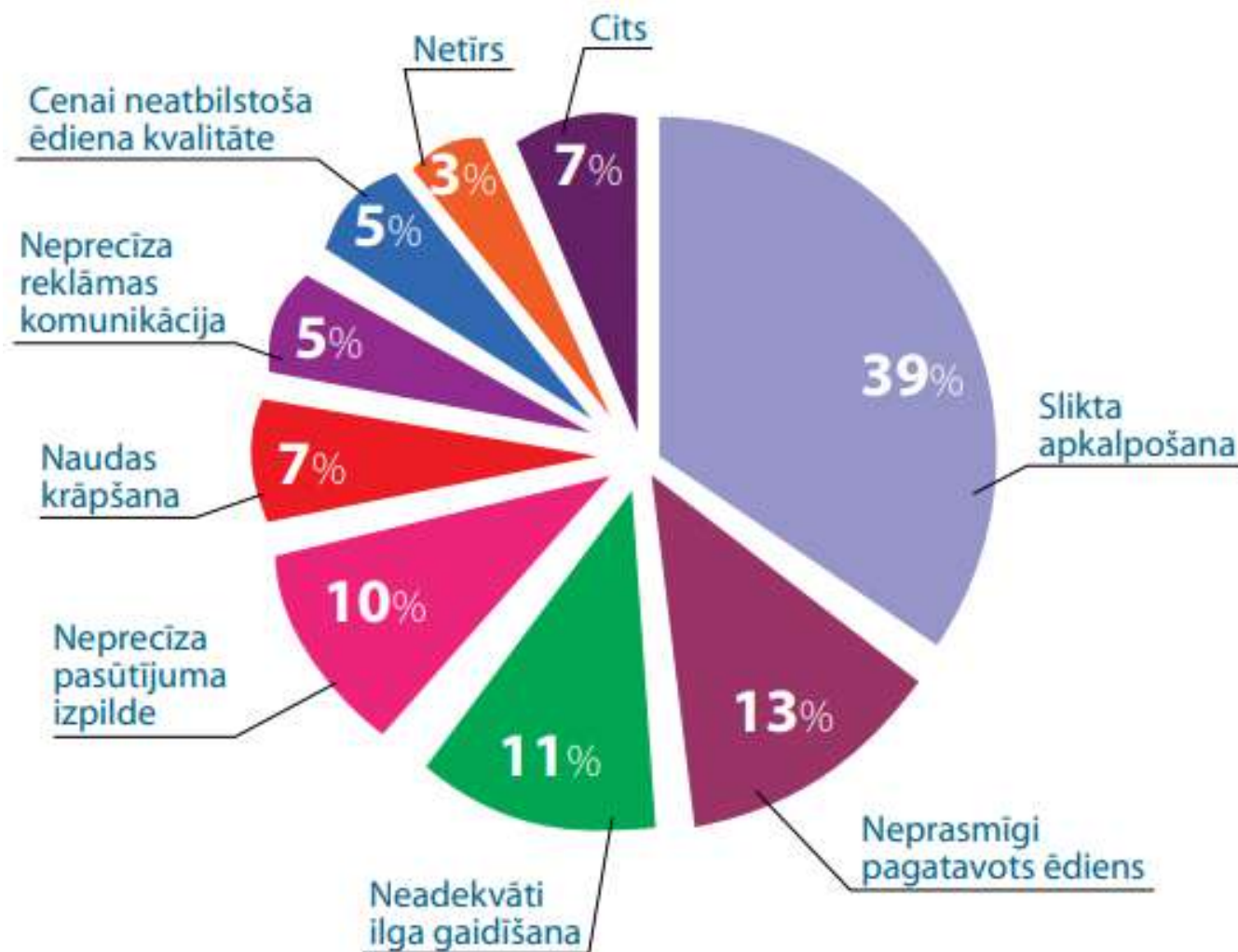
Viesmīlības pakalpojuma būtība

Faktori kas nosaka pakalpojumu kvalitāti

Biežāk minēto sūdzību saturs par restorāniem un citām sabiedriskās ēdināšanas iestādēm Latvijā

The Code of Guiding Practice (... vispārējās ētikas un morāles normas)

- Sniegt viesiem profesionālus pakalpojumus, rūpēties un profesionāli izpildīt saistības, nodrošinot objektīvu izpratni par apmeklēto vietu, bez aizspriedumiem un propagandas;
- Nodrošināt, lai informācija tiek pasniegta kā fakts, pēc iespējas patiesa, un lai šī patiesība tiktu skaidri nodalīta no stāstiem, leģendām, tradīcijām vai viedokļiem;
- Rīkoties godīgi un atbildīgi sadarbībā ar viesiem, kas izmanto gidu pakalpojumus gan viesiem, gan ar kolēģiem, kas strādā visos tūrisma sektoros;
- Aizsargāt mūsu valsts tūrisma reputāciju, pieliekot visas pūles, lai viesi izturētos ar cieņu pret vidi, savvaļas dabu, apskates objektiem un pieminekļiem, kā arī vietējām paražām;
- Kā uzņēmumos valsts pārstāvjiem uzņemt viesus un rīkoties tā, lai apmeklētajai valstij dotu pievienoto vērtību un popularizētu to kā tūrisma galamērķi;
- Avots: <https://wftga.org/about-us/the-code-of-guiding-practice/>), <https://www.unwto.org/global-code-of-ethics-for-tourism>

Avoti par tēmu

- <https://www.cdamm.org/articles/strauss-howe>
- https://www.latvia.travel/sites/default/files/download/2010/pdfs/Viesmilibas_rokasgramata_Y10.pdf

Paldies un jautājumi!

E-pasts patstāvīgajiem darbiem:
bingonis@gmail.com